

Ben Japonya Dışışleri Bakanı Katsuya OKADA,

Sayın Dışışleri Bakanı Ahmet Davutoğlu

Sayın Büyükelçiler

Türkiye Cumhuriyeti'nin diplomasisini üstlenen tüm Büyükelçilere, bugün burada hitap etme imkanı bulabilmekten büyük onur duyuyorum. Sayın Davutoğlu ve ilgili tüm yetkililere derinden teşekkürlerimi sunarım.

Bu sene, Ertuđrul Faciası'ndan bu yana Japon Türk dostluğunun 120. yıldönümü olması vesilesiyle, bugün "Türkiye'de Japonya Yılı"nın açılışını yapıyoruz. "Japonya Yılı" dolayısıyla bu sene boyunca Türkiye'nin çeşitli yerlerinde gerçekleşecek olan, Japonya'nın geleneksel ve çağdaş kültürlerini tanıtan etkinliklerle birlikte, iki ülke halklarını kaynaştıracak faaliyetler de olacaktır. Bu etkinlikler sayesinde, tüm Türk dostlarımızın Japonya'nın güzelliklerini yakından tanınması, dostluğumuzun daha geniş kitlelere yayılması ve iki ülke arasındaki ilişkilerin gelişerek geleceğe taşınmasını temenni ediyorum. Şahsen, "Japonya Yılı"nın Japonya ile Türkiye arasında yeni bir dostluk kapısı açacağına inanıyorum ve birazdan da bu yılın açılış törenine katılacağı için büyük mutluluk duymaktayım.

Sayın Konuklar,

Geçen sene, Japonya siyaseti büyük bir değişiklik geçirmiştir. Ağustos ayında gerçekleştirilen genel seçimler sonucunda, o zamana kadar muhalefette olan Demokrat Parti iktidara gelmiş ve Sayın Yukio Hatoyama Başbakanlığı'nda yeni hükümet kurulmuştur. Aslında, Japonya için, seçimler sonucunda iktidarın değişmesi, II. Dünya Savaşı'ndan bu yana geçen yaklaşık 60 yıl içinde, fiilen ilk defa yaşanmıştır.

1955 yılından bu yana 50 yılı aşkın bir süredir devam eden Liberal Demokrat Parti iktidarı, günümüz Japonya'sının barış ve refahını sağlamak için, belli bir rol oynamıştır.

Ancak, çok uzun süren bu iktidar, reformcu tarafını kaybederek ekonominin globalleşmesi, Japonya’da halen giderek hızlanan çocuk nüfusunun azalması ve nüfusun yaşlanması gibi, sosyo-ekonomik yapının büyük ölçüde değişmesine cevap veremez hale gelmişti. Bu durum karşısında, Japon seçmeni yeni bir siyasi liderliğin beklentisi içinde iktidar değişikliğini gerçekleştirmiştir. Şu an iş başında olan Hatoyama hükümetinin kurulması, işte bu büyük tarihsel gelişimin bir sonucudur.

Fakat, bu durum, Japonya ile Türkiye arasındaki geleneksel dostluk ve işbirliğine etki etmemiştir. Hatta, biz ikili ilişkilerimizi daha da kuvvetlendirmek istiyoruz. Sekiz yıllık bir aradan sonra Türkiye’yi Japonya Dışişleri Bakanı olarak ziyaret etmem ve sizlere burada hitap ediyor olmam da bu isteğimizin bir ifadesidir.

Türkiye, Avrupa, Orta Doğu ve Asya’nın birbirine bağlandığı bir coğrafyada olup, kendine has bir gelişme yolunda ilerlemiştir ve Orta Doğu başta olmak üzere komşu bölgelerin barış ve istikrarı için giderek daha önemli bir rol üstlenmektedir. Örneğin, Afganistan sorunu için bölgeye “Uluslararası Güvenlik Destek Gücü” (ISAF) kapsamında personel göndermesi ve Suriye ile İsrail barışı için arabuluculuk başta olmak üzere Orta Doğu barışı için gösterdiği çabalar uluslararası toplum tarafından da çok olumlu değerlendirilmektedir.

Ayrıca, son yıllarda hızla büyüyen Türkiye ekonomisi büyük bir gelişme potansiyeline sahiptir. Japonya ile birlikte, G20 ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi üyesi olarak dünya barışı ve refahı için büyük rol ve sorumluluklar üstlenmektedir.

Japonya ile Türkiye’nin üstlenebilecekleri rolleri iyi değerlendirerek, ikili işbirliği ilişkilerini yeni alanlara ve daha üst seviyeye yükseltmek için, siyasi iletişimi güçlendirmelerinin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bu düşünceyle, biraz önce Sayın Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’e yaptığım nezaket ziyaretinde ve Sayın Davutoğlu ile yaptığım görüşmede, karşılıklı güven ilişkisini pekiştirerek gelecekte olması gereken ikili işbirliği ile ilgili geniş çapta fikir alışverişinde bulunduk.

Sayın Misafirler,

Biraz önce, Hatoyama hükümetinin tarihsel gelişimin kaçınılmaz bir sonucu olarak kurulduğundan bahsetmiştim. Hatoyama hükümetinin dışişleri bakanı olarak, Japon dış politikasının önümüzdeki sorunları ve bununla ilgili temel düşüncelerimizi size aktardıktan sonra, özellikle Türkiye ile derin ilişkisi olan Orta Doğu bölgesindeki sorunlara değinmek istiyorum.

Japon dış politikasının bir numaralı gündem maddesi, Japonya Amerika ittifakının derinleştirilmesidir. Japonya Amerika ittifakının Japon dış politikasının ekseninde olduğu gerçeği, hükümet değişikliğine rağmen değişmemiştir. Japonya Amerika ittifakı sadece ikili ilişkiler çerçevesinde kalmayıp, Asya Pasifik bölgesine ve hatta dünyaya mal olarak dünya barışı ve refahına katkıda bulunmaktadır. Bu ittifak, sadece siyaset ve güvenlik alanlarını değil, ekonomik, toplumsal, kültürel ve diğer alanları da kapsayan geniş çaplı bir ilişkidir.

Şahsen, 60 yıldır, çok önemli bir işlevi olan bu ittifak anlaşmamızı, bundan sonra da 30, 50 sene daha sürdürülebilecek şekilde derinleştirmenin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Japonya ile Amerika arasında şu anda, Amerika'nın Japonya'da bulundurduğu üslerle ilgili çok ciddi tartışmalar bu çerçevede devam etmektedir.

Japonya'nın ikinci gündem maddesi, Doğu Asya Birliği'ni gözetten Asya diplomasisinin geliştirilmesidir. Ülkemiz için, komşumuz olan Asya ülkeleri ile ilişkilerin çok önemli olduğu tartışma götürmez. Özellikle, 21. yüzyılın Asya çağı olacağı söyleniyor. Asya'da Çin ve Hindistan başta olmak üzere, büyük gelişme potansiyeline sahip genç ülke çoktur. Japonya'nın da bu bahsettiğimiz Asya'da yer alması çok büyük bir şanstır ve bundan azami olarak istifade etmemiz gerekmektedir. Japonya olarak, "Doğu Asya Birliği" projesini uzun vadeli bir vizyonda öneriyoruz. Dışa açık bölgesel işbirliği fikri temelinde bir prensibe dayanarak, ticaret, yatırım, çevre, iklim değişikliği, afetlerin önlenmesi, sağlık, eğitim ve halkların kaynaşması gibi

alanlarda, elimizden geldigince işbirliğini geliştirmeye çalışacağız.

Üçüncü gündem maddesi ise, global sorunların çözümüne öncülük etmek. Japonya, iklimi değişikliği, nükleer silahsızlanma ve nükleer silahların yayılmasının önlenmesi gibi tüm dünya ülkelerini ilgilendiren global sorunların çözümü için daha aktif bir şekilde öncülük ederek çaba harcamalıdır.

İklim değişikliği sorunu ile ilgili, Hatoyama hükümeti bir önceki hükümetin politikasını büyük çapta değiştirerek, sera gazı emisyonunun azaltılmasına yönelik, belli başlı ülkelerin tamamını kapsayan adil, etkin ve kapsamlı bir hukuki çerçeveyi oluşturmak koşuluyla, 2020 yılına kadar 1990 yılına göre %25 oranında emisyonun azaltılması gibi ideal bir hedef koymuştur. Ayrıca, 2012 yılı sonuna kadar, hem devlet hem de özel sektör destekli 15 milyar dolarlık bir kaynağa dayanan "Hatoyama Projesi"ni açıklamıştır ve 15. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı'nda, mutabakatın sağlanmasına yönelik müzakerelere öncülük etmiştir. Maalesef, bu müzakerelerin sonuçlanması, Kasım ayında toplanacak olan 16. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı'na kadar ertelenmiştir. Japonya olarak, tüm insanlığın ortak sorunu olan iklim değişikliği sorununun çözülmesi için bundan sonra da öncülük etmeye devam edeceğiz.

Nükleer silahsızlanma ve nükleer silahların yayılmasının önlenmesi konusunda Japonya, Başkan Obama' nın "nükleer silahsız dünya" önerisini kuvvetle desteklemekte ve öncelikle Mayıs ayında toplanacak olan "Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşması" (NPT) toplantısının başarılı sonuçlara ulaşması için tüm gücüyle çalışacaktır. Başkan Obama' nın "nükleer silahsız dünya" önerisini gerçekleştirmek için günümüzün ve geleceğin politikası olarak neler yapmamız gerektiğini bütün dünya ülkelerinin ciddi tartışmalarda bulunarak harekete geçmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Sayın Konuklar,

Orta Doğu barış ve istikrarı, terörün önlenmesi ve kitle imha silahlarının yayılmasının önlenmesi bakımından çok önemlidir. Türkiye'nin bu bölgedeki rolünün çok önemli olduğunu düşünüyoruz ve Japonya olarak da buradaki sorunların çözümüne daha da çok katkıda bulunmak istiyoruz.

Afganistan'daki istikrar ve yeniden yapılanmaya yönelik uluslararası çabalar, şu anda çok önemli bir boyut kazanmıştır. Japonya, geçen sene Kasım ayında, Afganistan için yeni bir yardım paketi oluşturmuştur. Bu pakete dayanarak, Afganistan güvenlik güçlerinin imkanlarının artırılması, eski Taliban militanlarının topluma yeniden kazandırılması ve Afganistan'ın sürekli ve kendi ayakları üzerinde gelişebilmesi olmak üzere üç ana konu üzerinde, 2009 yılında başlayan 5 senelik bir süreçte, tavan miktar 5 milyar dolarlık bir yardımda bulunacaktır.

İran'ın nükleer sorunu ile ilgili son gelişmeler çok endişe vericidir. Nükleer silahların yayılmasını önleme konusundaki uluslararası rejimi zedelemekten bu sorunu barışçıl ve diplomatik yoldan çözümlenmeyi hedeflemeliyiz. Diğer taraftan, bölgenin önemli bir ülkesi olarak, sorumlu davranması için İran'ı teşvik etmemiz gerekiyor. Japonya'nın, İran ile özgün bir ilişki içinde olan bir ülke olarak bu konuyla ilgili çabaları devam edecektir.

Irak'ta istikrarlı bir siyasi zeminin oluşması, Orta Doğu'nun istikrarı açısından çok önemlidir. Irak'ın, bundan sonra, seçim sürecini ve Amerikan kuvvetlerinin çekilmesi sürecini atlatarak, toplumsal birliğe yönelmesini ümit ediyoruz. Japonya, Yen kredili projeleri, teknik alanda işbirliği, ekonomik ve iş ilişkilerinin güçlendirilmesi yoluyla, Irak'ın yeniden yapılanmasına yardımcı olmaya devam edecektir.

Orta Doğu barış süreci konusunda ise, bu sürecin şu anda içinde bulunduğu çıkmazdan dolayı endişeliyiz ve taraflar arası müzakerelerin yeniden başlamasına yönelik çabaların artırılması gerektiğini düşünmekteyiz. Japonya olarak, taraflar



arasındaki güven ortamının sağlanması ve iki devletli çözümlü desteklemek amacıyla Filistinlilere yaptığımız yardımlara devam edeceğiz.

Deđerli Konuklar,

Japonya ile Türkiye'nin içinde bulunduğu uluslararası ortamlar birbirinden çok farklı olabilir, ancak, dünya ekonomisinin yeniden canlandırılması ve büyümesinin sağlanması, Orta Doğu bölgesinin barışı ve kalkınması, iklim değişikliği ve nükleer silahsızlanma ve yayılmasının önlenmesi gibi global sorunların çözümü için, dünya çapında ve bölgesel olarak Japonya ve Türkiye'nin alacağı rollerin önemi giderek artmaktadır. Uzun yıllar dostluk ilişkisini geliştirmiş olan Japonya ile Türkiye'nin, bu sözünü ettiğim küresel ve bölgesel sorunların çözümü için uyum içinde çalışması, sadece ikili ilişkileri kapsamayıp, global ve bölgesel barışı ve refahı da sağlayacaktır. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ve G20 üyesi olarak, insanlığın geleceği için büyük sorumlulukları üstlenen Japonya ve Türkiye'nin, bundan sonra daha da sıkı bir işbirliği içinde olması gerektiğine inanıyorum. Bunun için, diplomaside çalışanlar olarak birlikte gayret edelim.

Çok teşekkür ederim.

